

Juraj Filas

„G E P A R D “
/„Za rozvrácenou říší“/

2. Trio – sonáta pro housle violoncello a klavír

/komp. 2015/

K názvu mého Druhého Klavírního tria mne inspirovala myšlenka, kterou se dlouhá léta zabývám a kterou mimořádně zdařile vyjádřili G. T. di Lampedusa ve svém slavném románu „Gepard“ a posléze režisér Luchino Visconti di Modrone svým dvoudílným filmem podle tohoto románu, myšlenka kterou považuji pro sebe za zásadní – „Co dalo naší civilizaci – především v oblasti kultury a umění – rozvrácení nejmocnějších monarchií Evropy?“

Estetika umělců našich národů v dobách monarchií, počínaje starověkým Řeckem, vyrůstala z ideálu krásy a harmonie, ideálu, který každá epocha přejímala od té předchozí a jen ji jinak formovala.

Se zánikem monarchií, a tím i hierarchie jejich duchovních hodnot, dochází především v kultuře a estetice k záměrnému odchýlení se od prastarého paradigmatu vytvářením nových, mnohdy velmi destruktivních až rozvrátných uměleckých projevů, které jsou v přímém rozporu s velkým kulturním dědictvím, bez něhož by na Evropě nebylo moc co obdivovat.

Na poli hudby za posledních cca 100 let to má za následek masivní odklon posluchačstva od artificiální hudby, která mu neskýtá očekávané uspokojení, a způsobuje tím přesun jeho zájmu především k popu, u malé části obyvatelstva k hudbě předchozích staletí – hudebnímu muzeu, což jako soudobý žijící skladatel považuji za naprosto nevídaný jev nesrovnatelný s ničím v epochách minulých.

Tato, pro mne důležitá, myšlenka mne inspirovala již k řadě skladeb jako např. „Poslední rytíř“, „Ora pro nobis“, „Poslední slovanský tanec“, „La canzone dell' ultimo Addio“, „Don Quijotte aneb autoportrét“ atd., a rovněž k Prvnímu Klavírnímu triu „Trio d'Amoure“ s podtitulem „Za zaniklou říší“.

Ve 2. Klavírním triu „Gepard“ se nejedná o žádnou hudbu programní, jde o klasický sonátový cyklus tzv. „absolutní hudby“ o třech částech.

Juraj Filas